

■ **Κατηγορία κινδύνου στην Ελλάδα:** Τρωτό VU [A3d+4d]

■ **Κατηγορία κινδύνου διεθνής:** Τρωτό VU

Summary: The Gulper shark is considered as a circumglobal species in temperate and tropical waters, however, considerable taxonomic confusion of the genus still persists. It is found in the Mediterranean but is absent from the Black Sea. Among the Mediterranean countries its distribution includes Albania, Algeria, France, Greece, Italy, Morocco, Spain, Tunisia and Turkey. Its depth range in the Mediterranean extends from 100 to 1,490 m, however it is most often recorded between 300 and 800 m. Fisheries pose the main threat to the Gulper shark, which is taken as bycatch in a variety of bottom gears (Fischer et al. 1987). It is a very long-lived deepwater shark, which gives birth to a single large pup at 2-3 year intervals. Age at maturity is estimated at 12-16 years in females and 7-8 years in males (Guallart 1998). In Greece it is considered as Vulnerable.

Εξάπλωση, πληθυσμιακά στοιχεία και τάσεις: Ο κοκκοκεντροφόρος θεωρείται είδος που εξαπλώνεται σε εύκρατα και τροπικά νερά. Απαντάται στον ανατολικό Ατλαντικό (Γαλλία μέχρι Νότια Αφρική) στη Μεσόγειο, στο δυτικό και κεντρικό Ατλαντικό (βόρεια του Κόλπου του Μεξικού), στον Ινδικό ωκεανό, στο δυτικό Ειρηνικό και στην Αυστραλία. Στη Μεσόγειο δεν υπάρχουν στοιχεία που να δείχνουν την ύπαρξη διαφορετικών πληθυσμών. Επίσης, δεν υπάρχουν στοιχεία που να καταδεικνύουν σχέση μεταξύ των πληθυσμών της Μεσογείου και του Ατλαντικού. Παρ' όλα αυτά, όπως συμβαίνει με όλα τα βαθύβια είδη, υπάρχει κάποιος βαθμός απομόνωσης, λόγω του φυσικού φράγματος που υπάρχει στο Στενό του Γιβραλτάρ. Ανάλυση των δεδομένων από το πρόγραμμα MEDITS (Mediterranean International Trawl Survey) της περιόδου 1994-1999 δείχνουν χαμηλή συχνότητα παρουσίας του είδους. Η συνολική βιομάζα υπολογίστηκε σε 2,9 κιλά ανά τ.χλμ, με τη μεγαλύτερη αφθονία να παρουσιάζεται στη δυτική και κεντρική περιοχή της Μεσογείου. Τα δεδομένα αυτά έδειξαν πως ο κοκκοκεντροφόρος είναι πολύ σπάνιο είδος και ότι οι πληθυσμοί του παρουσιάζουν τάση μείωσης στη Μεσόγειο. Αν και είναι πολύ σπάνιος, παρουσία του έχει καταγραφεί σε όλες τις ελληνικές θάλασσες. Τα τελευταία χρόνια παρατηρήθηκαν κάποιες συλλήψεις του από παραγάδια βυθού στην περιοχή της Κρήτης (Megalofonou & Chatzispyrou 2006). Στη Μεσόγειο το είδος έχει χαρακτηριστεί ως Τρωτό. Οι λόγοι που συνέβαλαν στην κατάταξη αυτή είναι τα ιδιαίτερα βιολογικά χαρακτηριστικά του και το γεγονός ότι το είδος είναι πολύ σπάνιο στη Μεσόγειο και η μείωση που παρατηρείται σε περιοχές του ΝΑ Ατλαντικού λόγω αλιευτικής θνησιμότητας.

Οικολογία: Ο κοκκοκεντροφόρος είναι βαθύβιο είδος, που απαντάται στην νησιτική ζώνη, σε βάθη που κυμαίνονται σε 100-1.490 μ. Πιστεύεται πως σχηματίζει αγέλες. Η δίαιτά του περιλαμβάνει ποικιλία θηραμάτων, τόσο ψαριών όσο και ασπονδύλων της μεσοπελαγικής και βενθικής ζώνης. Η πλικία ωρίμανσή του είναι 12-16 έτη στα θηλυκά και 7-8 έτη στα αρσενικά. Είναι ωρίωντόκο είδος και έχει πολύ χαμηλό αναπαραγωγικό ρυθμό. Η περίοδος εγκυμοσύνης του είναι περίπου δύο χρόνια, ενώ μεταξύ αυτών μεσολαβεί περίοδος ανάπauσης. Γεννά ένα νεογνό σε κάθε γέννα. Το είδος έχει το χαμηλότερο αναπαραγωγικό δυναμικό μεταξύ των Χονδριχθύων (Guallart 1998).

Απειλές: Πρόκειται για ένα ευρύτατα γεωγραφικά εξαπλωμένο είδος, που υπόκειται σε έντονη και εντατική αλιεία, καθώς και σε υψηλό βαθμό τυχαίας θνησιμότητας στον ΒΑ Ατλαντικό, στον ΒΔ Ειρηνικό και σε άλλες περιοχές. Καθώς η παγκόσμια αλιεία στοχεύει σε βαθύτερες, ανεκμετάλλευτες περιοχές, η απειλή της τυχαίας σύλληψης όλο και αυξάνει. Απειλή για το είδος αποτελεί επίσης η χρήση του για βιολογική έρευνα.

Μέτρα διατήρησης που υπάρχουν: Δεν υπάρχει νομοθεσία που να προστατεύει το είδος στη Μεσόγειο και στην Ελλάδα.

Μέτρα διατήρησης που απαιτούνται: Απαιτείται η παρακολούθηση της αλιευτικής πίεσης και η υιοθέτηση μέτρων για την προστασία του. Επίσης απαιτείται μελέτη για την ταξινομική του γένους, τον αναπαραγωγικό κύκλο και γενικά τον κύκλο ζωής του, καθώς επίσης και καθορισμός των περιοχών ανάπτυξης των νεαρών ατόμων, των μεταναστεύσεων και της γεωγραφικής κατανομής του. Τέλος, αναγκαία είναι η πλατιά ενημέρωση των αλιέων, των εμπόρων αλλά και των αρμόδιων αρχών, ώστε να αναγνωρίζεται το είδος και να αποφεύγεται η σύλληψη και εμπορία του.